

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie

TISKOVÁ ZPRÁVA č. 160/20

V Lucemburku dne 16. prosince 2020

Rozsudek ve spojených věcech C-597/18 P Rada v. K. Chrysostomides & Co. a další, C-598/18 P Rada v. Bourdouvali a další, C-603/18 P K. Chrysostomides & Co. a další v. Rada a C-604/18 P Bourdouvali a další v. Rada

Soudní dvůr potvrdil rozsudky Tribunálu v rozsahu, v němž v nich Tribunál zamítl žaloby na náhradu škody podané několika jednotlivci a společnostmi z důvodu aktů a jednání unijních orgánů přijatých v rámci finanční pomoci poskytnuté Kypru, jež byla podmíněna restrukturalizací jeho bankovního sektoru

Naproti tomu se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když shledal, že Euroskupina je subjektem Unie zřízeným Smlouvami, jehož akty nebo jednání mohou vést ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie

V prvních měsících roku 2012 se několik bank usazených na Kypru, včetně Cyprus Popular Bank (dále jen „Laiki“) a Trapeza Kyrou Dimosia Etaireia (Bank of Cyprus, dále jen „BoC“), ocitlo ve finančních potížích. Dne 25. června 2012 tedy Kypr předložil žádost o finanční pomoc předsedovi Euroskupiny, který uvedl, že tato pomoc bude poskytnuta buď Evropským nástrojem finanční stability, nebo Evropským mechanismem stability (EMS) v rámci makroekonomického ozdravného programu, který měl být konkretizován memorandem o porozumění. Jednání o tomto memorandu vedly Evropská komise spolu s Evropskou centrální bankou (ECB) a Mezinárodním měnovým fondem (MMF) na straně jedné a kyperské orgány na straně druhé. Dne 26. dubna 2013 bylo tedy podepsáno memorandum o porozumění Komisí, jménem EMS, kyperským ministrem financí a guvernérem Kyperské centrální banky, což umožnilo poskytnutí finanční pomoci EMS tomuto členskému státu.

Několik jednotlivců a společností, kteří byli majiteli vkladů v bankách Laiki a BoC, akcionáři nebo držitelé dluhopisů těchto bank, mělo za to, že Rada Evropské unie, Komise, ECB a Euroskupina v uvedeném memorandu o porozumění požadovaly, aby kyperské orgány přijaly, zachovaly nebo dále prováděly opatření, jež zapříčinila podstatné snížení hodnoty jejich vkladů, akcií nebo dluhopisů. Podali tedy žaloby na určení mimosmluvní odpovědnosti Unie k Tribunálu Evropské unie za účelem přiznání náhrady škody za ztráty, které údajně utrpěly z důvodu těchto opatření.

Dvěma rozsudky ze dne 13. července 2018, K. Chrysostomides & Co. a další v. Rada a další, jakož i Bourdouvali a další v. Rada a další¹ Tribunál nejprve zamítl námitky nepřipustnosti vznesené Radou ve vztahu k žalobám na náhradu škody podaným dotýčnými jednotlivci a společnostmi proti Euroskupině. Pokud jde dále o první podmínku ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU, která se týká protiprávnosti jednání vytýkaného orgánu Unie a vyžaduje prokázání dostatečně závazného porušení právní normy, která přiznává práva jednotlivcům, Tribunál rozhodl, že se jednotlivcům a společností, kteří podali tyto žaloby, nepodařilo prokázat existenci porušení jejich práva na vlastnictví, zásady ochrany legitimního očekávání nebo zásady rovného zacházení. Vzhledem k tomu, že první podmínka pro založení mimosmluvní odpovědnosti Unie nebyla v projednávaných věcech splněna, Tribunál uvedené žaloby zamítl.

Soudní dvůr (velký senát), k němuž byly podány kasační opravné prostředky Radou (věci C-597/18 P a C-598/18 P) a dotýčnými jednotlivci a společnostmi (věci C-603/18 P a C-604/18 P), jakož i vedlejší kasační opravné prostředky Radou (ve věcech C-603/18 P

¹ Rozsudky Tribunálu ze dne 13. července 2018, K. Chrysostomides & Co. a další v. Rada a další, [T-680/13](#) a Bourdouvali a další v. Rada a další, [T-786/14](#) (dále jen „napadené rozsudky“); viz TZ č. [108/18](#).

a C-604/18 P), **zrušil napadené rozsudky Tribunálu v částech, v nichž Tribunál zamítl námitky nepřipustnosti vznesené Radou v rozsahu, v němž se týkaly žalob podaných těmito jednotlivci a společnostmi proti Euroskupině a čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236².** Naproti tomu **zamítl kasační opravné prostředky podané uvedenými jednotlivci a společnostmi.**

Závěry Soudního dvora

Pokud jde zaprvé o **kasační opravné prostředky podané Radou ve věcech C-597/18 P a C-598/18 P**, Soudní dvůr připomněl, že předpokladem ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie podle čl. 340 druhého pododstavce SFEU je to, že protiprávní jednání může být přičítáno „orgánu Unie“, což je pojem, který zahrnuje nejen orgány Unie uvedené v čl. 13 odst. 1 SEU, ale také všechny ostatní instituce a jiné subjekty Unie zřízené Smlouvami nebo na jejich základě, jejichž cílem je přispět k dosažení cílů Unie.

Soudní dvůr v této souvislosti zaprvé uvedl, že Euroskupina je mezivládním orgánem koordinujícím hospodářské politiky členských států, jejichž měnou je euro (dále jen „ČSME“). Zadruhé nelze Euroskupinu pokládat za složení Rady a vyznačuje se neformální povahou. Zatřetí nemá žádnou vlastní pravomoc ani pravomoc sankcionovat nedodržení politických dohod uzavřených v jejím rámci. Soudní dvůr z toho dovodil, **že Tribunál neprávem shledal, že Euroskupina je subjektem „Unie“ zřízeným Smlouvami, jehož jednání může vést ke vzniku mimosmluvní odpovědnosti Unie.**

K tomu dodal, že jelikož se politické dohody uzavřené v rámci Euroskupiny konkretizují a jsou provedeny zejména prostřednictvím aktů a jednání unijních orgánů, zejména Rady a ECB, **není právním subjektům upřeno právo na účinnou soudní ochranu zakotvené v článku 47 Listiny základních práv Evropské unie**, neboť mohou podat proti těmto orgánům žalobu na určení mimosmluvní odpovědnosti Unie z důvodu aktů a jednání, které tyto orgány přijímají v návaznosti na takovéto politické dohody, jak to ostatně učinili v projednávaných věcech. Soudní dvůr zejména zdůraznil, že přísluší Komisi, aby jakožto strážkyně Smluv dohlížela na soulad uvedených dohod s unijním právem, a případná nečinnost Komise v tomto směru může vést k založení mimosmluvní odpovědnosti Unie.

Pokud jde zadruhé o **vedlejší kasační opravné prostředky Rady ve věcech C-603/18 P a C-604/18 P**, jejich účelem bylo zpochybnit závěry Tribunálu, že Rada prostřednictvím čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236 vyžadovala, aby kyperské orgány zachovaly nebo dále prováděly převod nepojištěných vkladů v BoC na akcie, a dále že uvedené orgány nemají k tomuto účelu žádný prostor pro uvážení.

Soudní dvůr v této souvislosti poznamenal, že čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236 nestanoví zvláštní pravidla pro provádění uvedeného převodu, takže kyperské orgány měly v tomto ohledu rozsáhlý prostor pro uvážení, zejména za účelem určení počtu a hodnoty akcií, které měly být přiděleny vkladatelům BoC výměnou za jejich nepojištěné vklady v této bance. Měl tedy za to, že **se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když shledal, že Kypr neměl žádný prostor pro uvážení podle tohoto ustanovení za účelem vymezení zvláštních pravidel tohoto převodu.**

Pokud jde zatřetí o **kasační opravné prostředky podané dotýčnými jednotlivci a společnostmi ve věcech C-603/18 a C-604/18 P**, tito měli za to, že dostatečně závažné porušení jejich práva na vlastnictví, zásady legitimního očekávání a zásady rovného zacházení bylo přičitatelné aktům

² Rozhodnutí Rady 2013/236/EU ze dne 25. dubna 2013 určené Kypru o zvláštních opatřeních pro obnovu finanční stability a udržitelného růstu (Úř. věst. 2013, L 141, s. 32). Toto rozhodnutí stanoví řadu opatření a výstupů k nápravě schodku veřejných financí Kyperské republiky a obnově stability finančního systému tohoto členského státu. Vedlejší kasační opravné prostředky podané Radou směřovaly konkrétně proti čl. 2 odst. 6 písm. b) tohoto rozhodnutí, který uvádí, že makroekonomický ozdravný program pro Kyperskou republiku stanoví „provedení nezávislého ocenění aktiv bank [BoC] a [Laiki] a rychlé začlenění operací [Laiki] do [BoC]. Ocenění se provede rychle, aby bylo možné dokončit konverzi vkladů na kapitál v [BoC]“.

a jednáním orgánů Unie, takže první podmínka pro vznik mimosmluvní odpovědnosti Unie byla splněna.

V této souvislosti Soudní dvůr nejprve připomněl, že právo na vlastnictví³ není absolutní výsadou a může být omezeno⁴. Měl zejména za to, že jak již judikoval v rozsudku Ledra Advertising a další v. Komise a ECB⁵, **nelze mít za to, že opatření zmíněná v memorandu o porozumění ze dne 26. dubna 2013 jsou nepřiměřeným a neúnosným zásahem, jímž by bylo dotčeno právo dotyčných jednotlivců a společností na vlastnictví.**

Soudní dvůr dále shledal, že **okolnost, že v dřívějších fázích mezinárodní finanční krize nebylo poskytnutí finanční pomoci jiným ČSME podmíněno přijetím zvláštních opatření, nelze považovat za ujištění způsobilé vyvolat legitimní očekávání akcionářů, držitelů dluhopisů a vkladatelů bank Laiki a BoC, že tak tomu bude i v rámci poskytnutí finanční pomoci Kypru.**

Konečně poté, co připomněl, že **obecná zásada rovného zacházení** vyžaduje, aby se srovnatelnými situacemi nebylo zacházeno odlišně a s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněno, **Soudní dvůr odmítl existenci porušení této zásady.** Konstatoval totiž, **že se dotyčné společnosti a dotyční jednotlivci nenacházejí v situaci srovnatelné** se situací Kyperské centrální banky, jejíž činnost je vedená čistě cíli veřejného zájmu, se situací majitelů vkladů u řeckých poboček bank Laiki a BoC, situací vkladatelů u těchto dvou bank, jejichž vklady nepřesahují 100 000 eur, situací vkladatelů a akcionářů bank jiných ČSME, kterým byla poskytnuta finanční pomoc dříve než Kypru, nebo též se situací členů kyperského družstevního bankovníctví.

Na závěr **Soudní dvůr v plném rozsahu zamítl kasační opravné prostředky podané dotyčnými společnostmi a jednotlivci (věci C-603/18 P a C-604/18 P), zrušil napadené rozsudky Tribunálu v částech, v nichž Tribunál zamítl námitky nepřípustnosti vznesené Radou v rozsahu, v němž se týkaly žalob směřujících proti Euroskupině a proti čl. 2 odst. 6 písm. b) rozhodnutí 2013/236, a vydal konečné rozhodnutí o těchto námitkách⁶, jímž uvedeným kasačním opravným prostředkům vyhověl.**

UPOZORNĚNÍ: Proti rozsudku či usnesení Tribunálu lze podat kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru, který je omezen na právní otázky. Kasační opravný prostředek zásadně nemá odkladný účinek. Je-li kasační opravný prostředek přípustný a opodstatněný, Soudní dvůr rozhodnutí Tribunálu zruší. Pokud to soudní řízení dovoluje, může Soudní dvůr ve věci vydat sám konečné rozhodnutí. V opačném případě vrátí věc zpět k rozhodnutí Tribunálu, který je vázán rozhodnutím vydaným Soudním dvorem v rámci kasačního opravného prostředku.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

³ Článek 17 Listiny základních práv.

⁴ Článek 52 Listiny základních práv.

⁵ Rozsudek Soudního dvora ze dne 20. září 2016, ve spojených věcech Ledra Advertising a další v. Komise a ECB, [C-8/15 P až C-10/15 P](#); viz TZ č. [102/16](#).

⁶ Podle čl. 61 prvního pododstavce, druhé věty statutu Soudního dvora Evropské unie.